

Spis treści

Rozdział 1

Wstęp	9
1.1. Przedmiot rozważań	9
1.2. Aktualny stan nauczania etyki w Polsce	19
1.3. Teza – problem i cel pracy	29
1.4. Teoria modelowania systemowego jako metoda badawcza	31
1.5. Struktura pracy	42
1.6. Główne pojęcia	44

Rozdział 2

Determinanty kształtowania wiedzy moralnej. Aspekt

historyczny	51
Wstęp	51
2.1. Starożytność	55
2.1.1. Ideały wychowawcze i szkolne formy edukacji w starożytności	55
2.1.2. Teorie etyczne oraz społeczne w starożytności	65
2.1.3. Moralistyka w antyku	70
2.1.4. Wnioski	73
2.2. Średniowiecze	77
2.2.1. Ideały wychowawcze i szkolne formy edukacji	77
2.2.2. Teorie etyczne oraz społeczne w średniowieczu	81
2.2.3. Wnioski	83
2.3. Nowożytność	85
2.3.1. Ideały wychowawcze i szkolne formy edukacji	85
2.3.2. Teorie etyczne w nowożytności	97
2.3.3. Moralistyka	99
2.3.4. Wnioski	100

2.4. Współczesność	100
2.4.1. Ideały wychowawcze i szkolne formy edukacji	100
2.4.2. Wybrane teorie etyczne i społeczne	106
2.4.3. Moralistyka we współczesności	108
2.4.4. Wnioski	110
2.5. Próba dalszej analizy materiału badawczego	112
Podsumowanie	121

Rozdział 3

Nauczanie etyki jako przedmiot subdyscypliny

pedagogicznej	125
Wstęp	125
3.1. Dydaktyka przedmiotowa jako struktura naukowa	127
3.2. Struktura dydaktyczna etyki	143
3.2.1. Moralność jako przedmiot dydaktyki etyki. Główne punkty sieci poznawczej	145
3.2.2. Cechy wykładanego materiału	159
3.2.3. Cechy ucznia	163
3.2.4. Cechy procesu uczenia się i uczenia etyki	165
3.2.5. Kompetencje i czynności nauczyciela	170
Podsumowanie	178

Rozdział 4

Obszar badawczy teorii dydaktyki etyki	181
Wstęp	181
4.1. Formalny i materialny przedmiot dydaktyki etyki	184
4.2. Funkcjonalna analiza nauk pomocniczych dydaktyki etyki	188
4.2.1. Etyka, historia etyki i metaetyka jako nauki regulujące stan zagadnień wewnątrzprzedmiotowych	189
4.2.2. Moralistyka	206
4.2.3. Dydaktyka ogólna i dydaktyka szczegółowa	207
4.2.4. Teoria wychowania. Pedagogika wartości	210
4.2.5. Historia wychowania i nauczania	214
4.2.6. Psychologia moralności	216
4.3. Stan badań w naukach pobocznych	237

4.3.1. Filozofia umysłu	237
4.3.2. Socjologia moralności	241
4.3.3. Kulturoznawstwo	247
4.3.4. Teoria komunikacji. Gramatyka komunikacyjna	250
4.4. Status naukowy dydaktyki etyki	253
4.5. Metodologia nauk społecznych i ekonomicznych	258
4.6. Metodologia filozofii moralnej	266
Podsumowanie	268

Rozdział 5

Szkolna edukacja moralna w świetle metodologii

systemowej	271
Wstęp	271
5.1. Teoria modelowania systemowego	275
5.2. Cechy konstytutywne modelu nauczania etyki	283
5.3. Treściowa analiza determinantów modelu	286
5.4. Trójstopniowy model nauczania etyki jako strategia adaptacyjna	300
5.5. Analiza porównawcza modeli: ekonomicznego i filozoficznego	305
5.5.1. Określenie płaszczyzny porównawczej	305
5.5.2. Dydaktyka etyki jako nauka filozoficzna	307
5.5.3. Dydaktyka etyki jako nauka społeczna	313
Podsumowanie	318

Rozdział 6

Filozoficzne podstawy przedstawionej koncepcji dydaktyki

etyki	325
Wstęp	325
6.1. Założenia metafizyczne	329
6.2. Założenia antropologiczne	331
6.3. Założenia metodologiczne	340
6.4. Założenia epistemologiczne	344
6.5. Założenia lingwistyczne	349
Podsumowanie	359

Rozdział 7

Zakończenie	363
7.1. Struktura i treść wyводу	363
7.2. Wnioski	370
Bibliografia	303
Spis rysunków i tablic	405